

Ms 40-7

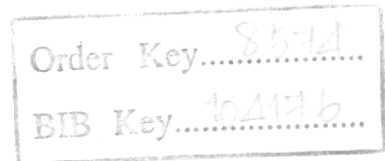
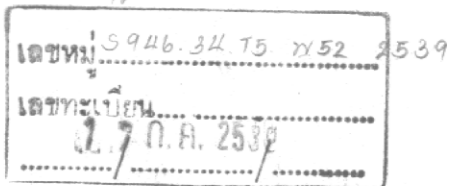
บทบาทของครูประถมศึกษาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา จังหวัดสงขลา

Roles of Primary Education Teachers on Natural Resources and
Environmental Conservation : A Case Study of
Changwat Songkhla

พวงน้อย แสงจันทร์

Puangnoy Sangchan

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Science Thesis in Environmental Management

Prince of Songkla University

2539

ชื่อวิทยานิพนธ์	บทบาทของครูประถมศึกษาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวพวงน้อย แสงจันทร์
สาขาวิชา	การจัดการสิ่งแวดล้อม
ปีการศึกษา	2538

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษามบทบาทของครูประถมศึกษาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของครูประถมศึกษาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีตัวแปรต้นคือ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สาขาวิชาที่จบ ภูมิสำเนา การติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ความรู้และเจตคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตามคือ บทบาทในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนและบทบาทในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 380 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า

1.ครู ประถมศึกษามีบทบาทปานกลางในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน และมีบทบาทน้อยในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

2.ครูประถมศึกษาที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ภูมิสำเนา ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันมีบทบาทในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนที่ไม่ต่างกัน ครูผู้ชายมีบทบาทในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมากกว่าครูผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนครูที่สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีบทบาทในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมากกว่าครูที่สอนกลุ่มทักษะ กลุ่มประสบการณ์พิเศษ กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่จบการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์มีบทบาทในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษามากกว่าครูที่จบการศึกษาสาขาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.ครูประถมศึกษาที่มีเพศ ระดับการศึกษา ภูมิสำเนา การติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจและเจตคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน มีบทบาทในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ไม่ต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี มีบทบาทในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี และ 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับครูที่สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ มีบทบาทในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากกว่าครูที่สอนกลุ่มทักษะและกลุ่มประสบการณ์พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่จบการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และด้านอื่นๆ มีบทบาทในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากกว่าครูที่จบการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนและการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ได้แก่ ครูไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมและติดตามผล ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม ขาดสื่อการเรียนการสอน และไม่ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ

Thesis Title	Roles of Primary Education Teachers on Natural Resources and Environmental Conservation : A Case Study of Changwat Songkhla
Author	Miss Puangnoy Sangchan
Major Program	Environmental Management
Academic Year	1995

Abstract

The purposes of this research were to (1) investigate roles of the primary education teachers on natural resources and environmental conservation ; and (2) to investigate factors affecting roles of the primary education teachers on natural resources and environmental conservation. Independent variables were sex, education attainment, work experience, major field of education, domicile, follow-up environmental information, knowledge and attitude toward natural resources and environmental conservation. Dependent variables were roles of environmental education activities at school and in communities. Three hundred and eighty teachers from primary school under the office of Primary School Changwat Songkhla in the 1994 academic year were selected by multistage sampling method.

The instrument for data collection was questionnaire constructed by the researcher. The SPSS computer program was employed using percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test, one way analysis of variance and Scheffe'-test for paired variable comparison.

The research results were as follows :

1. Primary education teachers play moderate roles in environmental education activities at school and minimal roles in natural resources and environmental

conservation activities in communities.

2. There were no significant difference in the following variables : education attainment, work experience, domicile, knowledge, and attitude toward natural resources and environmental conservation. However, differences affected by sex and subject taught were found to be significant at .05 level. Teachers who graduated in sciences subject play more significant roles in environmental education activities, as compared with those who graduated in Thai language, mathematics and other fields, at .05 level.

3. There were no significant difference in the following variables : sex, education attainment, domicile, follow-up environmental information, knowledge and attitude toward natural resources and environmental conservation. However differences affected by work experience and subject taught were found to be significant at .05 level, Teachers who graduated in sciences, social sciences and other fields play more significant roles in natural resources and environmental conservation activities in communities, as compared with those who graduated in mathemetic at .05 level.

4. Problems in environmental education activities at school and natural resources and environmental conservation activities in communities included : (1) insufficient time in conducting and monitoring such activities, (2) lack of budget for launching activities and teaching materials and, (3) lack of cooperation from parties concerned.